

TERMINY DOTYCZĄCE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W PRZEKŁADZIE POLSKO-NIEMIECKIM I NIEMIECKO-POLSKIM

Joanna Grzybek

Autorka jest doktorantką w Instytucie Językoznawstwa Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu oraz członkiem Pracowni Legilingwistyki. Zajmuje się przekładem i językiem prawa. Przygotowuje pracę doktorską na temat chińskiego języka prawa cywilnego. Ukończyła filologię w zakresie etnolingwistyki ze specjalizacją w języku niemieckim i chińskim oraz Podyplomowe Studium Biznesu Międzynarodowego na Akademii Ekonomicznej w Poznaniu.

Studium terminologiczne oparte zostało na metodzie porównawczej Delisle (1999), która polega na zestawieniu tłumaczonego tekstu źródłowego z tekstem paralelnym w języku docelowym. Porównanie terminologii tekstów paralelnych umożliwia określenie oczekiwań odbiorcy tekstu docelowego. Zdaniem Delisle tekst paralelny stanowi źródło *mots justes* (słów właściwych) i terminów, które zapewniają spójność przetłumaczonego tekstu (Delisle 1999:166).

Papiery wartościowe są szczególną instytucją prawa zobowiązań. Mogą one pełnić funkcję płatniczą, dowodową, kredytową lub gwarancyjną. Mają na celu identyfikację podmiotów w momencie wykonywania zobowiązania lub ułatwiają przenoszenie uprawnień wierzyciela. Tłumaczowi, który nie jest z wykształcenia prawnikiem nie łatwo jest dotrzeć do przepisów regulujących papiery wartościowe. Nie ma bowiem kompletnej regulacji prawnej, która odnosiłaby się do wszystkich. Przepisy, które dotyczą tego zagadnienia znajdują się w Kodeksie Cywilnym oraz w rozmaitych ustawach dotyczących m.in. obligacji, prawa o publicznym obrocie papierami wartościowymi, prawa czekowego, wekslowego i bankowego. Papiery wartościowe dzieli się ze względu na rodzaj praw majątkowych, które te prawa reprezentują, na 4 grupy. 1) W pierwszej grupie znajdują się papiery, które wyrażają wierzytelności pieniężne, ściśle określone zarówno co do kwoty, jak i terminu płatności, czyli: weksle, чеки, obligacje, listy zastawne, warranty. 2) Kolejną grupę stanowią papiery reprezentujące wierzytelności pieniężne, które uwarunkowane zostały zajściem zdarzeń losowych, np., polisy ubezpieczeniowe i losy loteryjne. 3) Do następnej grupy zalicza się akcje, czyli papiery wyrażające prawa udziałowe w spółce akcyjnej. 4) Natomiast ostatni z wymienianych rodzaj papierów wartościowych to dokumenty wyrażające prawo rozporządzania towarami znajdującymi się pod pieczę wystawcy papieru. Do tej grupy zalicza się konosamenty, dowody składowe i dowody ładunkowe (Kufel, Siuda 1996: 267 i nast.). Ze względu na obszerność zagadnienia papierów wartościowych, artykuł dotyczy jedynie tych dokumentów, które znajdują się w publicznym obrocie papierami wartościowymi.

Giełda papierów wartościowych powstała znacznie później niż sam rynek kapitałowy. Początkowo obrotu kapitałowego, który polegał głównie na wymianie udziałów w firmach, dokonywali kupcy zbierający się w tawernach i zajazdach. Spotkania te przeobraziły się w rynki i targi, a wreszcie w giełdy jako zorganizowane instytucje. Sama nazwa giełdy „Börse” wywodzi się z XVI wieku od holenderskiego „beurs”. Oznaczała ona budynek, w którym spotykali się regularnie kupcy handlujący towarami. Pierwsze takie spotkania odbywały się przed domem rodziny kupieckiej o nazwisku „van der Beurse”, która miała w swoim herbie portmonetkę („Börsen”) (Bilitza 1992: 8).

Na początku giełdy służyły głównie wymianie towarowej, potem również wymianie papierów wartościowych. Przyczyną spychania transakcji towarowych na margines, była szansa na szczególnie korzystne interesy finansowe. We Frankfurcie nad Menem taką okazją była sprzedaż długów monarchii austriackiej (por. Sopoćko 2003: 69). Najstarsze papiery wartościowe (w Niemczech, tzw. *Wechselbriefe*) tak jak dzisiejsze weksle określały

zobowiązanie się dłużnika do zapłacenia w określonym czasie i miejscu określonej kwoty. Giełdę w Niemczech utworzono w pierwszej połowie XVI wieku w Augsburgu i Norymbergii. Od drugiej wojny światowej Frankfurt nad Menem jest nieprzerwanie największym ośrodkiem finansowym w Niemczech. Pozostałych siedem niemieckich giełd ma swoje siedziby w następujących miastach: Frankfurt/Main, Düsseldorf, München, Hamburg, Stuttgart, Berlin, Bremen, Hannover. Są to giełdy niszowe i każda z nich specjalizuje się w innym zakresie, np. giełda w Stuttgarcie w opcjach. Giełda we Frankfurcie obejmuje aż 90 procent obrotu na rynku niemieckim i jest jednym z największych parkietów na świecie (po giełdach w Nowym Jorku, Tokio i Londynie) (Willberger, Tack 2002: 27 i nast.).

Tradycje parkietu w Polsce sięgają roku 1817, kiedy to powołano do działania w Warszawie Giełdę Kupiecką. Obecna forma Warszawskiej Giełdy Papierów Wartościowych (GPW) rozpoczęła się w 1991 roku.

Obecnie większość transakcji na giełdach przeprowadza się elektronicznie poprzez skomputeryzowany mechanizm transakcji wymiennych (*Computerbörse*). W Niemczech funkcjonuje też klasyczna giełda parkietowa (*Parkettbörse, Präsenzbörse*), na której spotykają się przedstawiciele banków i dopuszczeni maklerzy giełdowi. Transakcje na takiej giełdzie zawierane są w tradycyjny sposób za pomocą głosu lub umownych sygnałów ręcznych.

Akcja – *Aktie* to „papier wartościowy o określonej wartości nominalnej, będącej równą w stosunku do innych części kapitału zakładowego firmy” (Sopoćko 2003: 11). Akcje można dzielić (*Aktiensplit*) by zmniejszyć ich wartość nominalną i zwiększyć grupę potencjalnych nabywców. Dzieli się je najczęściej na dwie części, wówczas posiadacz jednej akcji firmy staje się posiadaczem dwóch akcji, co nie wpływa na wartość pieniężną jego stanu posiadania. Jedna akcja stanowi jeden głos w zgromadzeniu wspólników spółki akcyjnej. W rzeczywistości jeden głos nie ma istotnego wpływu na działanie firmy, bo firma emituje zwykle tysiące lub miliony akcji. Jedynie posiadacz większego pakietu akcji może tak naprawdę decydować o losach spółki. Część zysku do podziału przypadająca na daną akcję to dywidenda – *Dividende, Gewinnanteil, Profitanteil*. Każdy akcjonariusz ma prawo do dywidendy, ale nie każda firma płaci dywidendy. Niektóre firmy wolą przeznaczyć zyski na inwestycje, co z kolei wpływa zwykle na wzrost cen akcji w przyszłości (Sopoćko 2003: 11 i nast.). Akcje, które znajdują się w obrocie na rynku kapitałowym charakteryzują się wartością nominalną, wartością emisyjną oraz wartością rynkową. Termin *wartość nominalna – Nennwert, Nominalwert* oznacza wielkość kapitału akcyjnego przypadającą na jedną akcję. Wartość emisyjna – (*Emissionspreis*) jest ceną, po jakiej emitent oferuje akcje subskrybentom na rynku pierwotnym. *Wartość rynkowa – Marktwert, Tageskurs* natomiast oznacza rzeczywistą wartość akcji w danym momencie na rynku kapitałowym. Wartość ta uzależniona jest od popytu i podaży na dane akcje.

Wyróżnia się wiele rodzajów akcji, a niniejszy artykuł przedstawia jedynie część z nich. Akcje pierwszorzędne to inaczej *akcje typu blue chips – Spitzenaktien, Aktien von Unternehmen hoher Solidität, Blue-Chip-Aktien*. Są to akcje renomowanych firm, które charakteryzują się stabilną wartością i dywidendą. Akcje uprzywilejowane – *Vorzugsaktien, Vorrechtaktien, Prioritätsaktien* inkorporują większy zasób praw niż w przypadku akcji zwykłych. Uprzywilejowanie może dotyczyć liczby głosów przypadających na jedną akcję. Kolejne rodzaj akcji to akcje milczące (*akcje bez prawa głosu*) – *Aktien ohne Stimmrecht, stimmrechtslose Aktien*, które występują głównie w Anglii. W przypadku takich akcji ich właściciel bez względu na ilość posiadanych akcji nie ma prawa wpływania na losy firmy. Akcje milczące są korzystne dla małych firm, które w ten sposób zabezpieczają się przed spekulacyjnym wykupywaniem pakietów akcji przez silniejszych konkurentów. Najpopularniejszymi papierami udziałowymi są akcje na okaziciela – *Inhaberaktien*, obejmujące większość rynku. Każdy właściciel akcji na okaziciela ma prawo sprzedać ją innej

osobie, a emitenci akcji nie znają większości posiadaczy tych papierów wartościowych. Bez zgody posiadacza akcji dostęp do informacji o jego posiadaniu mają jedynie organy podatkowe i kontrolne. Ostatnie ze wspomnianych akcji to akcje imienne – *Namensaktien*. Obrót tymi akcjami jest ograniczony, organy spółki znają właścicieli tych akcji. W Polsce przejęcie tych akcji wymaga zgody pozostałych akcjonariuszy (Sopoćko 2003: 13 i nast.). W Niemczech zgody taka wymaga zmiana właściciela tzw. zawinkulowanych akcji imiennych – *vinkulierten Namensaktien*. Aby zachęcić inwestorów do nabywania akcji sprzedaje się prawa do akcji (PDA) – *Bezugsrechtbescheinigungen*. Prawa do akcji (PDA) są papierami wartościowymi, które dają uprawnienie wobec danej spółki do otrzymania akcji. Skracają okres zamrożenia pieniędzy przez inwestorów i umożliwiają nabycie PDA inwestorom, którzy nie uczestniczyli ofercie publicznej sprzedaży akcji (www.gpw.pl).

Innym rodzajem papierów wartościowych są papiery dłużne. Stanowią one formę zaciągnięcia długu, ale bez płacenia marży, którą uiszcza się przy zaciąganiu długu w banku. W przypadku papierów dłużnych nie ma też miejsca, jak w przypadku banku, nadzór nad wykorzystaniem konkretnej transzy. Papierem dłużnym jest obligacja – *Obligation, Schuldverschreibung, Pfandbrief, Rente(npapier)*, która poświadcza wierzytelność na określoną sumę i zobowiązanie do wypłaty oprocentowania. Najpewniejszymi papierami wartościowymi są w Niemczech *Staatsanleihen*, a w Polsce obligacje skarbowe i obligacje komunalne. Obligacje skarbowe mają na celu uzupełnienie luki budżetowej. Emituje je skarbowo państwa, w Polsce z reguły na 10-30 lat. W zależności od okresów, na jakie zostały wyemitowane obligacje i wartości nominalne w Polsce, obligacje Skarbu Państwa znajdujące się w obrocie giełdowym można podzielić na: obligacje 2-letnie, obligacje 3-letnie, obligacje 5-letnie, obligacje 7-letnie, obligacje 10-letnie i obligacje 20-letnie. Wśród obligacji skarbowych wyróżnia się bony skarbowe. Są to papiery krótkoterminowe, ponieważ termin zwrotu należności nie może przekraczać roku. Podobnie jak w przypadku obligacji emitent bonu potwierdza przyjęcie lokaty gotówkowej i zobowiązuje się do jej zwrotu w ustalonym terminie oraz do zapłacenia odpowiednich odsetek. Bony mogą być sprzedawane z dyskontem, czyli poniżej wyznaczonej wartości nominalnej lub po cenie równej ich wartości nominalnej. Sprzedaje je się w sposób ciągły lub w formie przetargów. (Proniewski, Niedźwiedzki 2002: 47 i nast.).

Dość trudno „przyporządkować” polskim obligacjom skarbowym i bonom skarbowym papiery dłużne niemieckie. Wyróżnia się następujące papiery wartościowe wydawane przez państwo:

- i. *Bundesschatzbriefe (Typ A, Typ B)*,
- ii. *Finanzierungsschätze des Bundes*,
- iii. *Bundesobligationen („Bobl”)*,
- iv. *Bundesanleihen („Bunds”)*,
- v. *Bundesschatzanweisungen („Schätze”)*,
- vi. *Unverzinsliche Schatzanweisungen („Bubills”)*,
- vii. *Fremdwährungsanleihen*

Różnią się one wartością nominalną, a przede wszystkim okresem, na jaki zostały wyemitowane. *Bundesschatzbriefe Typ A* są papierami dłużnymi wyemitowanymi na 6 lat, a *Bundesschatzbriefe Typ B* – 7 lat. Cechą charakterystyczną tych papierów dłużnych są ustalone rosnące odsetki. *Finanzierungsschätze des Bundes* są papierami dłużnymi krótkoterminowymi, bo obejmują okres od 12 do 24 miesięcy. Krótki termin wykupu, bo 2 lata, mają również tzw. „Schätze”. Z kolei tzw. „Bobl” są obligacjami 5-letnimi. Przykładem obligacji długoterminowych mogą być tzw. „Bunds”. W przypadku tych obligacji termin wykupu ustalany jest w przedziale od 10 do 30 lat. Najkrótszy okres obejmują 6-miesięczne „Bubills”. Jeszcze innym typem papierów dłużnych emitowanych przez państwo niemieckie są *Fremdwährungsanleihen*. Obejmują one 5 lat, a ponieważ przeznaczone są przede

wszystkim dla inwestorów zagranicznych, emituje się je w USD (<http://www.deutsche-finanzagentur.de>)

Obligacje komunalne – *Öffentlichen Pfandbriefen* (dawniej: Kommunalobligationen) podobnie jak skarbowe są długoterminowe. Celem ich jest zapewnienie płynności pieniądza w kasie miejskiej, a w Niemczech również w kasach landów. Bywa, że ogranicza się zadłużenie poprzez obowiązek zastosowania zastawów hipotecznych. Warto w tym momencie wspomnieć o obligacjach hipotecznych – *Hypothekenanleihen*, które są formą zabezpieczenia wkładów o bardzo długim okresie zwrotu. Podobną funkcję spełniają niemieckie *Hypothekenpfandbriefen*. Szczególnym przykładem zabezpieczenia w ten sposób wiarytelności jest ustanowienie hipoteki na statku, w przypadku niemieckich *Schiffspfandbriefen*. Innym rodzajem papierów dłużnych są obligacje przedsiębiorstw – *Unternehmensanleihen*. O atrakcyjności tych papierów dłużnych decyduje renoma firmy. Obligacje europejskie (euroobligacje) – *Eurobonds*, *Euroanleihen* emitowane są zwykle przez międzynarodowe koncerny. Emisja tych obligacji następuje w innej walucie, niż waluta kraju emisji. Papiery te posiadają wszystkie atrybuty obligacji, jedyna różnica jaka między nimi występuje polega na tym iż są denominowane w innych walutach niż kraj, który je emituje. Sprzedaż i obrót nimi odbywa się na rynkach międzynarodowych. Euroobligacja jest więc papierem wartościowym wystawionym na okaziciela. Większość obligacji to obligacje stałokuponowe, o oprocentowaniu stałym – *festverzinsliche Obligationen*, *Anleihen mit konstanter Verzinsung über die gesamte Laufzeit (Straight Bond)*, które charakteryzują się stałą ustaloną z góry wartością oprocentowania. W okresie nasilenia inflacji emituje się obligacje o ruchomym oprocentowaniu – *Schuldverschreibungen mit schwankender Verzinsung*, *Anleihen mit variabler Verzinsung während Laufzeit (Floater)* (<http://www.boerse-frankfurt.com>). Wówczas stopa procentowa kształtowana jest w stosunku do określonego parametru, np. do stopy procentowej. Jeżeli parametrem tym jest poziom inflacji to odpowiednikami mogą być niemieckie *Inflationsindexierte Anleihen*. Na polskim rynku funkcjonują dwie stopy procentowe rynku międzybankowego, a mianowicie: WIBOR i WIBID. W Niemczech funkcjonuje jedna z najważniejszych stóp procentowych rynków międzybankowych, czyli *EUROLIBOR*. Nazwa WIBOR pochodzi od angielskiego *Warsaw Interbank Offered Rate* i funkcjonuje od 1991 roku. WIBOR ustalany jest w każdy dzień roboczy o godzinie 11.00, na podstawie ofert złożonych przez 13 banków, po odrzuceniu dwóch najwyższych i dwóch najniższych wielkości. Niższa od stopy WIBOR jest stopa WIBID (ang. *Warsaw Interbank Bid Rate*), czyli roczna stopa procentowa jaką płać banki za środki przyjęte w depozyt od innych banków. Z kolei EURIBOR to skrót od *Euro Interbank Offered Rate*. Oznacza on stopę procentową kredytów w „strefie euro”. Ustalany jest w Brukseli o godzinie 11.00 jako wynik średniej kwotowań zgłoszonych przez największe banki (Proniewski, Niedźwiecki, 2002: 39 i nast.).

Szczególnym typem obligacji są obligacje zerokuponowe – *Nullkupon-Anleihen*, *Anleihen ohne Nominalverzinsung*, którym brakuje typowej właściwości obligacji, czyli obowiązku okresowej wypłaty oprocentowania. Na rentowność tych obligacji składa się różnica pomiędzy kwotą zakupu (z dyskontem), a kwotą wykupu (wg wartości nominalnej). W Niemczech podobne obligacje to *Unverzinsliche Schatzanweisungen („Bubills”)*. Obligacje zerokuponowe sprzedawane są poniżej wartości nominalnej. Stosuje się je w wypadku zapotrzebowania na długookresowe lokaty oszczędnościowe, które miałyby zalety obligacji i były odciążone od skomplikowanego systemu obliczania ich aktualnej wartości. Ciekawym rodzajem obligacji są obligacje zamienne – *Wandelanleihen*, *Wandelschuldverschreibungen*. Obligacje te można przekształcać w akcje firmy, która je wystawiła (czasem również w akcje innych firm) przy zastosowaniu stałej ceny akcji. Obligacje zamienne są atrakcyjne, gdy ceny akcji w porównaniu z cenami obligacji stają się relatywnie wyższe. Ciekawym typem obligacji są tzw. obligacje śmieciowe (obligacje

tandetne) – *Schrottanleihen, Anleihen mit Schrottwert*. Dawniej emitowały je firmy bankrutujące lub niepewne. Obligacje te są bardzo ryzykowne ze względu na wysokość zobowiązania emitenta. Bywa, że emitenci obligacji śmieciowych nie wytrzymują obciążeń i bankrutują. Obligacje śmieciowe preferują duże firmy brokerskie, które mogą sobie pozwolić na zróżnicowany portfel takich obligacji. W ten sposób nawet przy większej części nietrafionych inwestycji, kilka udanych sprawia, że saldo zakupów jest dodatnie.

Kolejnym wspomnianym rodzajem papierów wartościowych są instrumenty pochodne – *Derivate, Derivative Finanzinstrumente, sekundäre Instrumente*, które występują na rynku terminowym. Wyraz „pochodne” w nazwie oznacza, że mamy do czynienia z czymś, co jest wtórne do czegoś i nie istnieje samoistnie. Angielski termin *derivatives* wywodzi się od łacińskiego *derivatio* („wywieźć, wyprowadzić”). Również Niemcy wykorzystali źródłosłów łaciński nazywając instrumenty pochodne *Derivaten*. Polacy określają je analogicznie jako *derywaty*. „Pochodne” to wtórne instrumenty zarówno rynku towarowego, jak i finansowego. Główne cechy derywatów to różnice w czasie między datą transakcji kupna-sprzedaży oraz datą dostawy i rozliczenia. Instrumenty pochodne są obciążone dużym ryzykiem inwestycyjnym i wymagają trafnego prognozowania cen na rynku. Im dłużej istnieje dany instrument pochodny, tym większe jest ryzyko inwestowania. (Sopoćko 2003: 138 i nast.)

Do podstawowych rodzajów pochodnych należą kontrakty terminowe, czyli „*forwardy*” – *Forwards*. Forward to „umowa dotycząca dostawy określonych walorów (np. towarów, walut, akcji), w określonym momencie, po umówionej z góry cenie” (Sopoćko 2003: 157). Forwardy istnieją tylko na rynku pierwotnym. Ponieważ forwardy nie są płynne trudno w ich przypadku o spekulację. Dlatego stosuje się je głównie do zabezpieczenia przed ryzykiem stopy procentowej lub ryzykiem kursowym. Forward znajduje zastosowanie przede wszystkim dla kontraktów, które nie są obracane na giełdzie (Sopoćko 2003: 157 i nast.)

Innym rodzajem derywatów są opcje. Opcja – *Option* daje jej nabywcy prawo do kupna lub sprzedaży w określonym czasie i po określonej cenie danego instrumentu bazowego – *Basiswert, Underlying*, rzadziej: *Bezugswert*. Podstawowe rozróżnienie opcji to podział opcji na opcję kupna – *Kaufoption, Call-Option* i opcję sprzedaży – *Verkaufsoption, Put-Option*. Główną cechą charakterystyczną opcji są różne prawa i obowiązki sprzedającego (wystawcy opcji) i kupującego opcje. Ze względu na możliwy sposób wykonania opcji wyróżnia się: opcje europejskie, opcje amerykańskie. Kupujący opcję europejską – *europäische Option* ma prawo wykonać opcję tylko w dniu wygaśnięcia. Nabywca opcji amerykańskiej – *amerikanische Option* może tego dokonać w dowolnym momencie przed upływem terminu wygaśnięcia. Rynek opcji ma charakterystyczną, bogatą terminologię, której ze względu na ograniczenia objętościowe niniejszego artykułu nie sposób przytoczyć (www.gpw.pl).

Inny rodzaj instrumentu pochodnego to warrant – *Optionsschein*, czyli instrument finansowy, którego cena zależy od ceny lub wartości tzw. instrumentu bazowego. Instrumentem bazowym może być w tym wypadku papier wartościowy, waluta, wskaźnik ekonomiczny (np. indeks, stopa procentowa) lub inna wartość. Ze względu na podmiot emitujący warranty, dzielimy je na subskrypcyjne i opcyjne. Warranty subskrypcyjne – *Optionsscheine aus Optionsanleihen (traditionelle Optionsscheine)* mogą być emitowane przez spółki akcyjne wyłącznie na własne akcje przyszłej emisji i inkorporują prawo pierwszeństwa nabycia akcji po określonej z góry cenie. Drugim rodzajem warrantów są warranty opcyjne – *Naked Warrants*. Mogą one być emitowane przez banki i inne instytucje finansowe, np. domy maklerskie – na akcje innych spółek znajdujące się już w obrocie publicznym (<http://www.gpw.pl>).

Podobne do opcji są kontrakty futures, czyli *kontrakty terminowe* – *Terminkontrakte*. Kontrakty futures są umowami, w których zabezpieczony jest zarówno sprzedawca, jak i kupujący. Określa się je jako „sprzedaż lub zakup z opóźnioną dostawą, w której to obaj

uczestnicy składają stosowne zabezpieczenia umożliwiając wycofanie się z transakcji ze szkodą dla partnera” (Sopoćko 2003: 158). Podstawową różnicę pomiędzy futures a opcjami stanowi fakt, że obowiązki kupującego i sprzedającego instrument bazowy są w przypadku futures takie same. Jeszcze inną umową pomiędzy kupującym a sprzedającym jest swap – *Swappgeschäft*, *Devisenaustauschgeschäft*. Umowa ta określa zasady wzajemnych płatności, które zależne są od określonego parametru rynku, np. od stopy procentowej. Polega to na tym, że jeden z partnerów pokrywa różnicę, która wynika ze wzrostu danego parametru lub pobiera kwotę, którą drugi z partnerów zyskał w przypadku spadku umówionego parametru (Sopoćko 2003: 161).

Powyższe studium porównawcze terminów w tekstach paralelnych opisujących giełdę i charakteryzujących poszczególne papiery wartościowe dotyczy jedynie małej części świata giełdy. Należy zauważyć, że niemiecki „parkiet” jest nieporównywalnie większy i bogatszy w instrumenty finansowe oraz w terminologię z zakresu papierów wartościowych. Celem powyższego artykułu jest zachęcenie Czytelnika do badań nad językiem specjalistycznym oraz przypomnienie o potrzebie publikowania materiałów poświęconych terminologii specjalistycznej, których wciąż brakuje w polskich księgarniach.

Bibliografia

- Bilitza, K.H. (1992), *Stichwort Börse*. München: Wilhelm Heyne Verlag.
- Delisle, J. (red.) 1999. *Translation Terminology*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Jajuga, K., T. Jajuga (1996), *Inwestycje, instrumenty finansowe, ryzyko finansowe, inżynieria finansowa*. PWN.
- Januszkiewicz, W. (red.) (1991), *Giełdy w gospodarce światowej*. Warszawa: PWE.
- Kufel, J., W. Siuda (1996), *Prawo gospodarcze dla ekonomistów*. Poznań: Scriptus.
- Mojak, J. (red.) (1999), *Prawo giełdowe. Papiery wartościowe*. Lublin: Lubelskie Wydawnictwa Prawnicze.
- Proniewski, M., A.M. Niedźwiedzki (2002), *Rynek pieniężny i kapitałowy. Podstawy teorii i praktyki*. Białystok: WSFiZ.
- Sopoćko, A. (2003), *Rynkowe instrumenty finansowe*. Warszawa: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Zarządzania im. Leona Koźmińskiego.
- Willberger, B., J. Tack (2002), *Schnellkurs Börse*. Köln: DuMont Literatur und Kunst Verlag.

Ustawy

- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi. Dz.U. 1997 Nr 118 poz. 754

Strony internetowe:

- <http://boerse-frankfurt.com> [04.09.2007]
- <http://www.cdmpekao.com.pl> [06.09.2007]
- <http://deutsche-boerse.com> [04.09.2007]
- <http://www.deutsche-finanzagentur.de> [06.09.2007]
- <http://www.gpw.pl> [25.08.2007, 15.09.2007]
- <http://www.kdpw.com.pl> [14.09.2007]
- <http://www.kpwig.gov.pl> [14.09.2007]
- <http://www.mf.gov.pl> [03.09.2007]
- <http://www.mts-ceto.pl> [25.08.2007]
- <http://www.pkobp.pl> [25.08.2007]

SUMMARY

This article gives basic information on the stock exchanges in Germany and Poland and a short description of the terminology related to securities. The language and vocabulary used in the German and Polish financial markets have been studied following the method of parallel texts comparison devised by Delisle (1999). The author shows the meaning of terms and their equivalents in German or Polish. The securities and stock exchange-related terminology have been greatly influenced by the globalization of markets and steeped in history. The terms relating to securities traded in the Stock Exchange in Warsaw and in the eight stock exchanges in Germany are often coined on the basis of relevant English terms.